

Tuletõrje Teated

Üleriiklise Tuletõrjeliidu väljaanne

Nr. 8. (43)

August 1928.

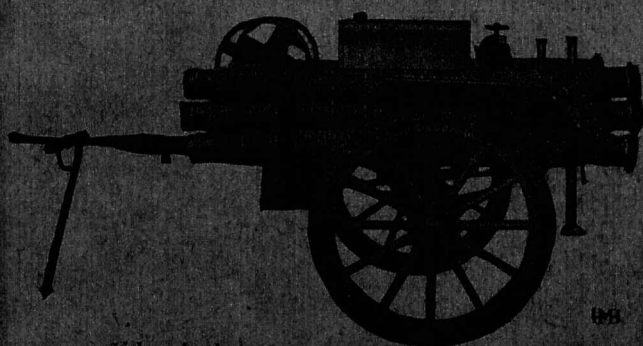
6. aastakäik.

Tellimisi „Tuletõrje Teadete“

peale võtavad peale tuletõrje organisatsioonide veel vastu

kõik Eesti postiasutused.

Väike jõuprits.

sõiduseisukorras.

veeandmine minutis 450/600 ltr.
 mootor 8 h.-j.
 veejoa ulatus 40 mtr.
 veejoa kõrgus 25 „
 kaal 7 puuda

**EESTI OLUDELE
KÕIGE KOHASEMI**

Tulekustutus-
riistade tehas

O.-ü. MEYER-HAGEN

Hagen i. W.,
Saksamaal.

Korrespondent Eestis: E. LUKASCHEVICZ, Tallinnas

Toompuiestee 17-a, krt. 12. Kõnetraat 16-53.

Auto-, mootor- ja käsipritsid, auto- ja teised redelid ning kõik muud tule-
kustutusriistad ja tarbeasjad.

HINNAKIRJAD JA TEHNILINE NÕUANNE MAKSUTA.

Komisjonikontor

Tartus, Riia tän. 55, telef. 2-97.

Avatud 10—2 ja 4—5.

Tuletõrje Liidu ülesandel müüa:

Liidu- ja teenistusmärke,

mütsimärke,

mundrinööpe,

signaalpasunad,

kiivrite embleeme

ja rosette,

adjutandi paelu.

Käsipritse

mitmesuguses suuruses on liidu
laos saada hinnaga:

Kr. 300.—, 400.—, 500.— ja 600.—

tükk ühes vastava imev- ja välja-
viske voolikutega.

TULETÕRJE TEATED

::

Ilmub kord kuus.

::

Toimetus ja talitus Tallinnas, Pikk t. nr. 43.
Tel. 579. Äritunnid k. 9 h.—k. 3 p. l.

Aadress igasugustele saadetistele: Tallinna,
Pikk t. 43, Kuukiri „Tuletõrje Teated“.

Tellimishind: 1 kr. 20 senti aastas.

Vastutav toimetaja A. Pirker.

Väljaandja: Üleriikline Tuletõrjeliit.

Kuulutuste hind (krooni).

	1 lhk.	1/2 lhk.	1/4 lhk.	1/8 lhk.
Kaane väliskülg ja teksti keskel	45	23	12	6
Kaane sisekülgedel	37	19	10	5
Teksti järele . . .	30	15	8	4

Hinnaalandus kuulutuse ilmumisel järjest 3—5 korda 5%
6—11 korda 15%, ja 12 korda 25%.

Nr. 8 (43).

AUGUST 1928.

6. aastakäik.

Sisust: Võitlusesse hooletusega! — Viljandi vabat, tuletõrje 60 a. — Tulikahjustest põuasuvet 60 a. eest. — Millest räägiti Breslaus loengutel. — Seadke ahjud korda. — Soome tuletõrjeühingu tegevusest. — Pikse kelmusi. — Tulikahjud pilvedes. — Kroonika. — Pildid.

Võitlusesse hooletusega!

(Tuletõrjepäevaks 8. ja 9. sept.)

Võillus, mida inimkond juba hallist ajast peale tulega peab, ei näita veel kusagil kestvamata võitu, kuigi selles võitluses tarvitatakse järjest täielikumaid abinõusid. Tuli on hävitanud õitsevad maakohad, tuhaks teinud eluasemed, purustanud perekonnasidemed, paljuid majandusliselt nõrgestanud ja raskusi sünnitanud eluülespidamise küsimuse lahendamisel. Kuid kõigest sellest hoolimata anname talle igal järgneval aastal ikka jälle võimalust meile uusi kahjusid sünnitada.

Muinasjutu järele on tuli taevast toodud ja inimese valitseda antud. Tuli on inimkonna suurim heategija, kuid ühtlasi ka hoolimatuim ja kavalaim vaenlane. Kuni tuli kindlasti meie kätes on; toimib ta hästi ja meile sõbralikult: soojendab ja valgustab kodu, paneb vabrikud tööle, võimaldab kiiret liikumist raudteedel, merel ja õhus, aitab sööki valmistada sarnaseks, mis meile maitseb jne., kuid pääsedes „ikkest“ on ta pahem kui hullunud loom, siis ei ole pääsmist ei elul ega varandusel.

Statistilised andmed näitavad, et meil igal aastal hävineb tule läbi enam kui 200 miljoni sendi väärtuses mitmesugust vara. Kuigi need kahjud osalt kindlustusseltside poolt tasutakse ja kindlustajad jälle uusi varasid soetavad, ei tähenda see rahvamajandusliselt veel uute väärtuste juureloomist, rahvuslise rikkuse suurenemist, vaid senine vara on jäädavalt kadunud ja on tulnud suuri kulusid kanda tarvilise vara muretsemisel. Varastatud vara vahetab oma peremehe, kuid tule läbi hävitatud varandusest ei jää muud järele kui väärtuseta tuhk.

Kõige pahemaks kogu küsimuse juures on aga see asjaolu, et tulikahjuste tekkimises väga suurel määral meie otsekohe ise süüdi oleme. Nimelt kinnitab statistika, et meil üle 3/4 kõigest tulikahjustest on alguse saanud hooletust tulega ümberkäimisest, ükskõik mis kujul see hooletus avaldus: katkine ahi ehk korsten,

lahtise tule järelvalveta jätmine jne. Tähendab, üle $\frac{3}{4}$ tulikahjustest on sarnased, milliste ärahoidmine väga kergelt teostatav. See asjaolu näitab meile ühtlasi otsekohe kätte sihi, millises tuleb tööle asuda, ja abinõud, milliseid tuleb tarvitada, et tulikahjuste üldarvu miinimumini viia.

Riik, omavalitsus ja seltskond on seni tuletõrjele heatahtlikult vastu tulnud. Seega võimaldanud tarvitisi abinõusid muretseda võitluseks hävitava tule vastu. Kuid tuletõrje ülesandeks võitluses tulega ei ole üksi mehaaniliste abinõude muretsemine, vaid ka selgitustöö tegemine laialistes hulkades; tule tekkimise põhjuste tutvustamine ja juhatuste andmine tulikahjuste ärahoidmiseks. Sest tähtsam ja kergem on tuleõnnetuse ärahoidmine, kui tulikahju kustutamine.

Seks korraldatakse meil, kui ka välismaal iga aasta tuletõrjepäev. Selle päeva ülesanne on: kodanikkude tähelepanu vähemalt kord aastas pöörata tulehädadohu peale. Kord aastas mõtelgu iga kodanik järele, mis temal on ja mida temalt tuli võtta saab ja kuidas ta seda oma ja oma naabrite varandust tule eest kaitsta võib.

Endiste aastate eeskujul korraldatakse tänava üle riigi 8. ja 9. septembril tuletõrjepäev, millal kodanikkudele lendlehti ja juhtnõore tuleõnnetuste ärahoidmiseks välja jagatakse.

Sel puhul pöörab Üleriikline Tuletõrje Liit palvega seltskonna poole, võtke lahkelt vastu tuletõrjujate poolt pakutavaid lendlehti ja juhtnõore, lugege neid tähelepanelikult, talitage nende järele ja olge ettevaatlik tulega ümberkäimise!, siis saavad tuleõnnetused tunduvalt vähenema.

Ühes sellega palub Tuletõrje Liit: toetage oma tuletõrjet, niihästi aineliselt kui moraalselt. Tuletõrje töö annab siis häid tagajärgi kui seltskond oma tuletõrjet usaldab, tema tegevusest elavalt osa võtab ja teda igapidi toetab. Tuletõrjepäeval on seltskonnal võimalus oma lugupidamist tuletõrjele ülesnäidata.

Seadke ahjud korda.

Praegu on veel paras aeg ahjuste juures tarvitisi parandusi ja korraldusi teha, et ahjud võiksid talvel esitatavaid nõudmisi soojuse suhtes rahuldada.

Sellepärast vaadake järele kõik ahjud, kas nad on tarvitamiskõlblikus seisukorras. Nimelt — olgu korras tule- ja tuharuum, kahvlite (pottide) vahed olgu tulekindlad, ukсед tule- ja tuharuumidel olgu kindlalt suletavad. Suitsulõõrid ja nende ühendus korstnaga olgu korras, tarvitisel juhul määratagu praod kinni. Korstnasse tehtavaid avausi ei tohi kinni toppida

mitte tuldvõtva ainega (paberi ehk riidega), vaid müüritagu eeskirjade kohaselt kinni.

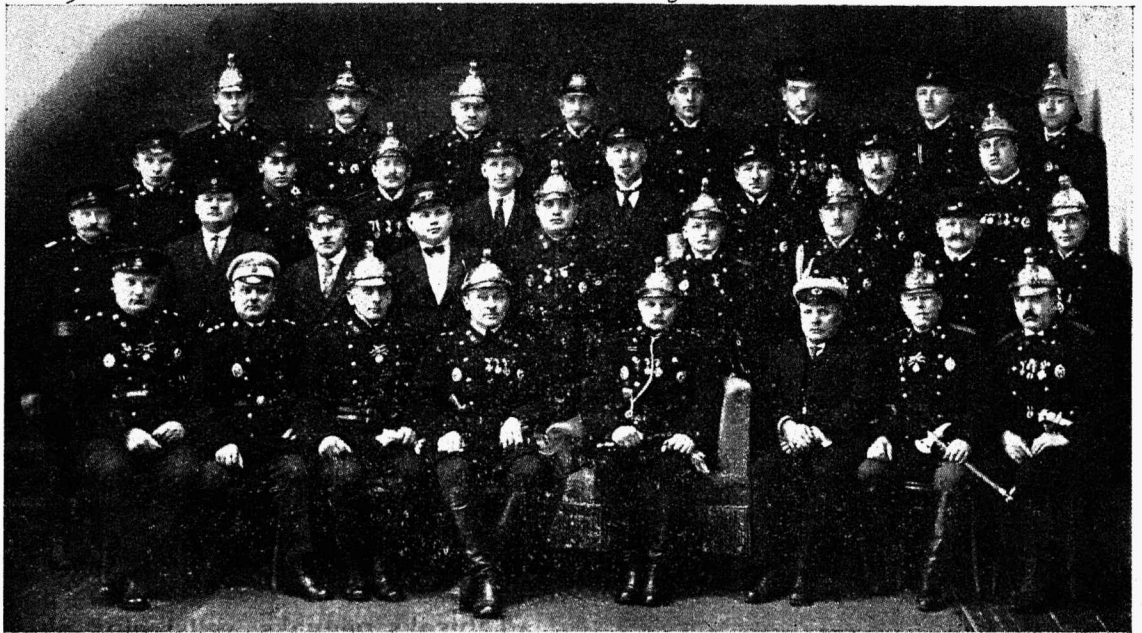
Korstnate puhastamisel korstnapühkijate poolt tuleb järgmist silmas pidada. Pliida- ja ahjuüksed ja tahmaklapid korterites tulevad korstna puhastamise ajal kõvasti kinni panna. Seal, kus korstnate puhastamise augud on elukorterites ja nende kõrvalruumides, ärge tehtagu takistusi korstnapühkijale neisse ruumidesse pääsemisel. Viimase nõude vastu eksi-takse sageli.

Samuti vaadake järele korstnad ja tehke tarvitised parandused.

Viljandi vabatahtlik tuletõrje 60 a. vana.

Ühing on asutatud 1868 aasta kevadel ja algas tegevust sama aasta juulis. Viljandi linnavalitsuse arhiivis on alal esimene põhikiri, kuna kõik teised vanemad kirjad ja dokumendid on okkupat-

puumajade keskel, kus tuletõrjeabinõud alati hädaohus seisis. Selle pahe kõrvaldamise küsimuse, tõstis 1909 a. üles selleaegne seltsi varahoidja Eldring. Kuid kahjuks ei tulnud sellest midagi

Viljandi vabatahtliku tuletõrje juhatus ja jaoskondade ülemad ja abid.

Esimene rida pahemalt paremale istuvad: V. Kullama, kassapidaja. J. Asu, sekretär. J. Hensen, peamehe II abi. J. Pani, peamehe I abi. J. Rebane, peamees. R. Simon, esimehe abi. J. Akerberg, varahoidja. K. Ohsche, mootorpritsi juhataja.

Teine rida: A. Õunap, Herkules pritsi juhataja abi. H. Kaasik, korrapidajate juhataja. A. Rikkart, päästjate jaoskonna juhataja. A. Kullison, päästjate jaoskonna juhataja abi. M. Donde, prits nr. 5 juhataja abi. H. Kasperson, prits nr. 2 juhataja. A. Pitkart, peamehe adjutant. O. Grünberg, autopritsi juhataja. J. Tomusk, pritsi nr. 1 juhataja.

Kolmas rida: J. Sisa, prits nr. 4 juhataja abi. J. Mädamürk, prits nr. 3 juhataja. A. Detloff, ronijate juhataja II abi. J. Pikas, sanitarjaoskonna juhataja abi. H. Jürgens, sanitarjaoskonna juhataja. K. Kink, autopritsi juhataja abi. M. Laur, hüdrandi jaoskonna juhataja abi. N. Perlmann, prits nr. 5 juhataja.

Neljas rida: J. Trump prits nr. 4 juhataja. J. Schmidt, ronijate juhataja abi. A. Kukkk, ronijate juhataja. J. Holland, prits nr. 1 juhataja abi. A. Kangilaske, prits Herkulesi juhataja. J. Essmann, prits nr. 2 juhataja abi. Ed. Selberg, hüdrandi jaoskonna juhataja, J. Lamson prits nr. 3 juhataja.

siooni ajal kaduma läinud. Kuid siiski on veel korda läinud mõningaid andmeid koguda, et lühikest ülevaadet saada läinud tegevusest. Sellest ülevaatest selgub, et seltsil on õige mitmeid jõupingutusi olnud esilekerkivaist raskustest ülesaamiseks. Kõige suuremaks raskuseks oli seltsil juba kaua aega pritsimaja küsimus, sest endised pritsimaja-ruumid ei vastanud oma otstarbele; oli vana puuehitus ja teiste

välja ja asi jäi veel mitmeks aastaks soiku. 1919 aastal kujunes olukord seltsile õige lootusrikkaks. Sel ajal vabanesid endised turupoodide ruumid ja siis tuldi mõttele seda maja linnalt pritsimajaks paluda ja tehti linnavalitsusele sellekohane ettepanek. Mõnesugustel põhjustel ei tulnud ka sellest kavatsusest midagi välja.

Kui hakati Viljandi mõisa maadest ehituskruunte välja andma, tekkis selt-

Uus pritsimaja

sil kavatsus uue turu ümbrusest pritsimaja jaoks platsi omandada. Linnavalitsuse poolt tuldi ühingule vastu ja asi oleks vast nii ka teostunud, kuid vahepeal oli seltsi esimees h-ra Seen teada saanud, et vana vangimaja hooned on läinud siseministeeriumi valdamisele. Et hooned iseenesest elamiseks kõlbmatud olid, plats aga kohane pritsimaja ehitamiseks, siis astuti läbirääkimisse siseministeeriumiga, ja ühing sai nimetatud platsi ning vanad majad omale. Seda kõike tuleb härra Seen'e isikliku agaruse ja visaduse arvele panna.

Algas ehitus, kus pea kõik seltsiliikmed kaasa aitasid ühel ehk teisel viisil, eriti aga vana majade lammutamisel.

Viimaks jõuti ehitusega nii kaugemale, et 5. dets. 1926. a. sündis maja õnnistamine piiskop Kukk'e poolt ja peale vaimuliku talitust tuletõrjeabi-

nõude vanast pritsimajast uude ületoomine, missugune toiming sündis pidulikult.

Olgugi, et maja veel praegugi päris valmis ei ole, oleks veel mõndagi korraldada, kuid need on sarnased tööd, millega viivitada võib.

Ühingu esimees G. Seen

Seltsil oli juba pea algusest tarvita 2 — 3 käsipritsi ühes mõne redeli ja muu tuletõrjeabinõuga, kuna aga meeskonna varustus küll väga palju soovida jättis. Ajajooksul paranes ja arenes ka see.

Tähtsaks päevaks seltsi elus oli 8. august 1910 a., mil seltsile Viljandi daamide poolt kingiti uus lipp, sest vana oli ajajooksul nii lagunenu, et seda ainult kinni-mässituna võis tarvitada.

1910 a. esitasid Kantremaa elanikud palve, et Kantremaale saaks asutatud tuletõrje jaoskond, põhjendades et seal pea kõik puuehitused ja väga üksteise lähedal. Kaaluti ettepanekut ja oldi sellega nõus, kuid siiski jäi asi soiku.

1910 — 1912. ehitati Viljandisse veevärk, mille läbi tuletõrje seisukord õige palju paranes. 1912. aastal tekkis soov juure muretseda üht jõupritsi. Otsustati tellida mootorprits, mis kohale jõudis 10. veebr. 1914. ja on praegugi seltsil suuremaks kustutusabinõuks. Edasi muretseti juure mitmesugust varustust ja suurem käsiprits. Sellega kujunes seltsi tegevus 1914 aastal esimesel poolel õige elavaks, kuid puhkenud maailmasõda tõi ka seltsi elusse seisaku.

1917. aasta kevadel algas seltsis uus elu, ajad olid palju muutunud ja tuli hoopis teistes oludes tegutseda. Sel ajal jõuti ka siis nii kaugemale, et võidi Kantremaale asutada tuletõrje osakond.

Läinud suvel osteti veoauto, väike mootorprits ja lasti ehitada veebaak.

Siis seati veel üles elektri-sireen.

Ühingul on algusest kuni käesoleva ajani olnud vist kuus esimeest; kes oli esimene pole teada. 2) oli Max Schöler. 3) von Wahl. 4) dr. med. Gernhard. 5) K. Baars, ja kuues G. Seen (1917. aastast seni).

Peamehi on olnud järgmiselt. 1) h-ra Junge, 2) h-ra Vahruhsen, 3) h-ra Eldring, 4) h-ra Gernhardt, 5) h-ra Sehvig, 6) h-ra Talts, 7) h-ra Reinhold, 8) h-ra Vohrmann ja 9) praegune peamees h-ra J. Rebane. Nendest on kauemat aega ametis olnud härrad Vahruhsen ja Sehvig.

Suuremad tulikahjud olid:

1882. Greutstahli majad Tartu ja Lossi uul. nurgal;

1890. Liiva uulitsas mitu maja;

1896. Kivistikus mitu maja;

1897. Scauve ja Romantzovi majad Tartu uul; ja Pulsti, Dorbecki ja Vahrusheni majad Lossi ja Kauba uul;

1903. Vana gümnasium Jakobsoni uul.;

1912. Kantrekülas hulk maju Vaksali uul. ja Tibari maja inimohvriga, Lossi uul.;

1915. Pohli lukuvabrik;

1916. Linavabrik:

1918. Natuse vabrik. Vigastada sai mitu tuletõrjujat;

1920. Viljandi mõisa, kus hävines hulk maju;

1923. Toorelinavabrik Tallinna uul.;

1924. Pohli tikuvabrik;

1927. Kingu puutööstus ja Petseri ja Mutli majad Trepimäel.

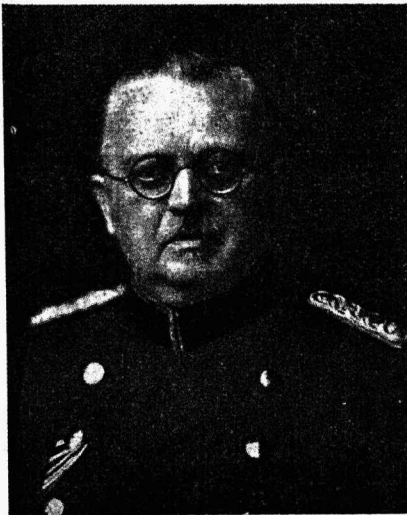
Soovin, et Viljandi tuletõrje ka edaspidi kõike oma jõudu ja oskust saaks kasutama kaaskodanike kaitseks.

Selleks õnn kaasa.

J. R.

Millest räägiti Breslaus loengutel.

Loengute kokkuvõte.

Tuletõrje direktor A. Hämel
20. Saksa tuletõrje päeva peakorraldaja.

loengut ainete üle, mis ka meie tuletõrje peres harutamisel on olnud ja veelgi lahendamata jäänud. Iga loengu jaoks oli määratud 1/2 tundi ja peale loengut anti vastuseid üksikute küsimuste peale, kuid pikemaid vaielusi ajapuudusel ei lubatud.

Esimeseks kõneles Berliini tuletõrje direktor Vagner „käsitulekustutajate“ üle, missugused on olemas veega, vahuga ja kuiva pulbriga töötamiseks. Tule tekkimise juures kohe tarvitusele võetud on nad väga kasulikud ja nad ei sünnita nii suurt veekahju kui pritsidega töötades. Neid tuleks tarvitusele võtta kõikides tööstustes, ärides, avalikes rahvakogumiskohtades ja suuremates majapidamistes.

Järgmine kõneleja soovitas asutada tuletõrjete juures sanitaarjaoskonnad, kes esimest abi võiks anda mitte ainult tulikahjudel, vaid igasugu õnnetuste puhul. Seks tuleks tuletõrjetel lähemasse ühendusse astuda Punase Risti asutistega.

Nagu eelmises numbris tähendatud, peeti Breslaus tuletõrjepäeval tähtsamate Saksa tuletõrje juhtide poolt 16

10 aastat Tartu tuletõrje peameheks.

A. Punga juubel.

12. augustil võis A. Punga tagasi vaadata 10-aastase töö peale Tartu vabatahtliku tuletõrje peamehena. Läänud

10 a. on nõudnud suurt töötahet ja oskust, et tuletõrjest, mis kannatas laastava sõja tagajärgede all, luua võimast jõudu hävitava tulega võitlemiseks. 10-aastase visa ja sihikindla töö tagajärjeks on võrdlemisi korralikkude tehniliste abinõudega varustatud ja oma tegevuseks hästi ettevalmistatud meeskond. A. Punga peameheks olemise ajal on Tartu tuletõrje omandanud eestipärasema ilme, muretsenud eestikeelse pealkirjaga lipu jne.

Tartu vabatahtliku tuletõrje ridadesse astus A. Punga 44 a. eest 1884 a. noore üliõpilasena.

Teenete eest tuletõrje alal on jubilaaril mitmed aumärgid, kõrgem hoolusmärk ning Läti ja Leedu kõrgemad märgid.

A. Punga on Tartu tuletõrje üldjuht ja Üleriiklise Tuletõrjeliidu juhatuses esimees.

17. aug. korraldati A. Pungale austusõhtu, millal ühingu esimees O. Allik edasi andis Eesti mustritega hõbekannu. Ronijate jaoskond oli A. Punga valinud oma aujuhiks ja jaoskonna juhataja andis edasi diploomi. Südamlikkude sõnadega tervitas jubilarilinnavalitsuse nimel linnan. A. Möru, mis näitab head vahekorda tuletõrje ja linnavalitsuse vahel. Peale selle oli veel rida tervitusi traadi teel kodu- ja välismaalt.

Edasi soovitati tuletõrje meeskoana jaoks sisse seada lihtsaid kehalisi harjutusi, missugused tuleks pidada 1/4 tundi enne ja 1/4 tundi peale üldharjutust. Nende harjutuste ajaks tuleb mundri nõõbid lahti teha, vöö äravõtta ja vabalt pikkamisi järgemööda kõige kehaosadega harjutusi teha õpetaja juhatusel, kes nõuetava harjutuse ette teeb. Need harjutused ei ole mitte väsitavad ja nendest võtavad osa tuletõrjujad mitmesuguses vanaduses, isegi 60 aastased. Niisugused harjutused on Saksamaal igal pool sisse seatud.

Avaldati soovi, et kõik tuletõrjed saaksid ühesugusel alusel väljaõpetatud tuletõrje riistadega töötama ja seks ka ühesugused riistad tarvitusele võetud,

mis mitmete tuletõrjede koostöötamisel väga tähtis.

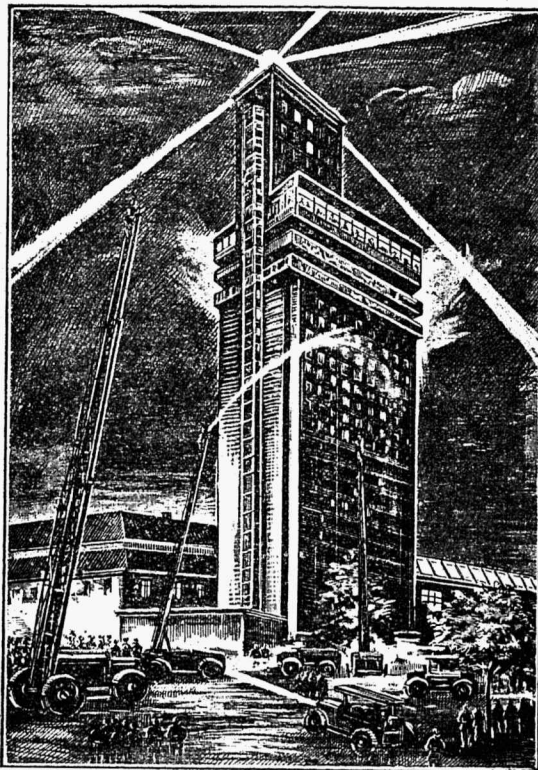
Direktor Keller — Viinist seletas, kui tähtis on tuletõrje tegevus riigi majanduslikust seisukohast vaadates, sest tuletõrjed iseäranis vabatahtlikud ohverdavad ennast riigi ja rahva varanduse kaitseks tasu saamata. Seepärast peaksid riigi ja omavalitsuse asutused ja seltskond tuletõrje tööst rohkem huvitatud olema kui seni ja tuletõrjeid rohkem toetama.

Direktor Schmiedel - Kielist soovitas oma loengus tuletõrjejuhtidele tuleõnnetuste ärahoidmiseks rohkem tähelepanu tuleasemete peale pöörata ja nõuda sellekohaste seaduste ja sundmääruste täitmist.

Kõrgemaks tuletõrje-torniks Euroopas

on Düsseldorfis 1926 a. näituse puhuks ehitatud hoone. Torn on 40 m. kõrge põhipinnaga 12×16 m. Hoone on 9-kordne.

Üheksanda korra peal olevasse ehitusse on asetatud veereservuaar ja tuletorn. Edasi oli sinna paigutatud sireen, valjuhääldaja. Tornis lehvib hiigla lipp püha Floriani (tuletõrje kaitsevaimu) pildiga. Torni alumisel korral olid tuletõrje-abinõud. Järgmisel kaks korda olid päevasteks ja magamisruumideks meeskonnale. Järgmisel kahel korral oli raadionäitus ja koosolekute-ruum ja kuuendal korral

kogu näituse hiigla mudel. Esimese 6 korra ulatuses oli hoone peakülj kahekordne, kuna välisaknaid tuletõrjujad demonstatsiooniks tarvitasid ja need sellepärast raamideta olid. Järgmisel kolmel korral oli ringi ümber maja palkon, millisel asus kohvik.

Liikumist võimaldas trepp ja 16 inimest kandev lift.

Kõik torniosad on raudbetoonist. Kogu majas pole ühtegi telliskivi. >älisehituse peale kulus täpselt 40 tööpäeva, kuna sisemine ehitus, puhastus ja värvi-

mine peale selle olid.

Direktor Scholtz - Magdeburgist andis seletusi mitmesugustest tulekustutamise abinõudest ja missugused nendest oleksid kõige kohasemad linnades ja maal.

Kriminaalpolitsei esindaja andis pike-ma seletuse selle kohta, kui tähtsad on tuletõrje juhtide tähelepanekud tulekustutamise tööde algul, mis läbi kriminaalpolitsei saaks tähtsaid näpunäiteid tuleõnnetuse põhjuse kindlakstegemise kohta. Soovitab, et tuletõrjejuhid püüaksid võimaluse järel kaitsta ja alal hoida kõik asitõendused, mis kuidagi viisi ühenduses võisid olla tuletekkimisega, ja neid kriminaalpolitseile üleanda viimaste kohalejõudmisel.

Direktor Langner - Breslaust kõneles tuleõnnetuste vastu kindlustamise ja tuletõrjete tegevuse üle. Soovitas tuletõrje liikmeid õnnetuste vastu kindlustada alandatud tariifide järele. Siin peab tähendama, et Saksamaal puudub veel üldine tuletõrje liikmete kindlustus õnnetuste vastu tuletõrje kohuste täitmisel, nii nagu see Eestis olemas, ja

seepärast kindlustavad üksikute Saks riikide Liidud oma meeskonnad selleks asutatud kassades.

Edasi soovitati tuletõrjedel rohkem selgitustööd teha tulega ettevaatlikumalt ümberkäimises ja tuleõnnetuste ärahoidmiseks, iseäranis õppeasutustes.

Direktor Dürer - Berliinist andis seletust pappkatuste üle tulekahjudel (vaata „Tuletõrje Teated“ nr. 5 — 1928 a. lhk. 70).

Breslau tuletõrje direktor Dr. ing. Kaiser kandis ette gaasimaskide tarvitamisest tuletõrjedes. Ettekannet selgitasid hulk filme. Nagu arvata, tuleb tuletõrjedel tulevikus rohkem gaasimaskedega tegemist teha.

Peale selle kandis ette direktor Müller - Stuttgartist referaati tuletõrje ja veetõrje, äraseletades, kuidas tuletõrje seal, kus veeputusi karta on, mõjuvat abi võib anda inimeste ja loomade päästmisel veest üleujutatud kohtadel. Peale seda ettekannet tegi Oppelni „vee-

Asutage tuletõrje ratsasalk.

Harjutuste ajal Breslaus esines ratsa-tuletõrje salk Breslau ümbrusest, kes suure kiiduavaldustega vastu võeti. Ka meil ei ole raske maal ratsa tuletõrjesalkasid korraldada kiiremaks abiandmiskes kaugematele kohtadele. Kas ei saaks mõnes kohas korraldada pritsi juure väikene ratsa salk 5 — 6 mehest, kes pritsiga ühes välja sõidaksid. Tuleks tõsisemalt selle üle järele mõelda

tõrje“ praktilisi harjutusi Oderi jõel. (v. Tul. Teated nr. 7 lhk. 101).

Direktor Vonneberger soovitas tuletõrje juhtide kursused sisseseada, mille lõpetamisel tuleks eksamid sooritada ja ainult neid tuletõrje juhtideks kinnitada, kes kursused heade tagajärgedega lõpetanud.

Lõpuks kõneles Breslau tuletõrje direktor Hämel aine üle „Mida õpetab meile 20. Saksa tuletõrje päev“. Kõneleja seletas üksikasjalikult kõikidest töödest tuletõrjepäeva ja tuletõrjeabimeetmete näituse korraldamisel ja märkis ära rohkem osavõtmist tuletõrjepäevast ja tuletõrje näitusest. Sealjuures tähendas ta, et tuletõrjajate rongikäigust võt-

sid osa 22.000 meest, kuid siiski mitte kõik selleks Breslausse ilmunud tuletõrjajatest. Rongikäigu ajal nähti tuletõrjajaid linna uulitsatel ümber hulkuma, näitusel käis neid veel vähem ja loengutest võtsid osa ainult mõned sajad. Kuhu jäivad teised? Loodab siiski, et need päevad Breslaus häid tagajärgi annavad tuletõrjetöös. Tuletõrjeriistade näitus oli rikkalik, prooviharjutused ja loengud õpetlikud neile, kes õppida tahtsid. Tõendab, et Eesti tuletõrje esindajad kõikidest harjutustest ja loengutest osa on võtnud ja seab neid teistele eeskujuks. Lõpetab tuletõrje päeva ja loengud sooviga 1932 a. kõiki jälle näha Karlsruhe linnas.

Liidu väljaandel ilmus

tuletõrjepäevaks broshüür

Tuleõnnetuste põhjused ja nende ärahoidmine.

Sisu: Õnnetused küünlaga. — Puud ja söed. — Tulekud, paberossid ja sigarid. — Petroleum. — Bensiin. — Piiritus. — Toimimine õnnetuse korral petroleumi, bensiini ja piiritusega. — Elekter. — Piksest ja piksekaitsest. — Tulikahjud isesüttimisest. — Metsapõlemised. — Veetagavarade hoidmisest. — Toimimisest tulikahju ajal. — Mõni sõna tuletõrjest. — Tule vastu kindlustamine.

Saadaval Liidu laos Tallinnas, Pikk tän. 43. Suuremal arvul tellides 5 senti eks.

Pilvelõhkujad ei ole tulekindlad.

Tulikahju pilvelõhkuju 46. korral.

Aprilli lõpul kutsuti Detroiti tuletõrje kustutama ehitusel oleva 47-kordse maja eelviimasel korral tekkinud tulikahju. Töölt lahkudes olid töölised jätnud hoone 46. korrale väljaäsi ja ämbri sütega.

Ääsis ei olnud tuli nähtavasti mitte lõpulikult kustutatud, sest kui kesköö paiku tugev torm üle linna läks, aeli ka väljaäsi ümber ja tuli sattus ämbri olevasse sütesse. Tuld võtsid maja raudkonstruktsioonile ajutiselt asetatud laudad. Õnneks oli ehitusmeister, ise tuletõrjuja, lasknud valmishitada hoone sisemise trepi ja korraldanud kindla valve pärast tööaega. Kui peale keskööd Detroiti tuletõrjele teatati tulikahjust ja see 5 priisiga kohale jõudis, saadi esimesed tuletõrjujad lifti abil toimetada maja 30 korrale, kust nad raudtreppe mööda pääsesid 42 korrale. Siit edasipääsemine oli raskem, kuid siiski õnnestus voolikuid viia tulikahjukohani, mis 46. korral, ja tuli kustutada. Kogu kustutus-protsess kestis umbes tunni ja ära põles umbes pool vagunit laudu ning raudkonstruktsioon kannatas vähe. Tulikahju oli raekoja lähedal.

Aasta tagasi oli Nev-Yorgis umbes samasugune tulikahju. Ehitusel oleva Netherland-hoteli maja (38-kordne) põõningul tekkis tuli. Tuli levis alla poole kuni 20 korrani. Tuletõrje oli võimetu tule vastu, sest ta ei suutnud nii kõrgele vett üles juhtida. Mitmed

tunnid põles pilvelõhkuja nagu tõrvik ja paistis kuni 50 klm. kaugusele.

Need hiigla tulikahjud näitavad, et pilvelõhkujad sugugi tulekindlad ei ole, kuigi seda arvama peab ehitusmaterjali järele. Mõlemad tulikahjud olid inimohvrideta, kuid 15 a. eest olnud pilvelõhkuja põlemisel said paljud tulesurma.

Pilvelõhkujate ehitamine algas umbes 25 a. eest. Tol ajal seadis politsei üles rea nõudmisi sarnaste ehituste kohta. Nimelt nõuti tulekindlat materjali, igale majakorrale täielikku tulekustutuse siseseadet, iga 10 ruutm. põrandapinna peale tagavarust ja -treppi, viimased peavad tulekindlad olema. Kivi- ja betontrepid ei ole enast tulekindlatena tõestanud, kuna nad tule kuumuse käes murduvad. Sellepärast nõuti

Tulikahju pilvelõhkujas.

asbestkatet, missugust nõuet aga vähe täidetud on, kuna politsei järelevalve nõrk oli. Korridorid ja trepikojad peavad 5½ m. laiad olema. Ka pole kustutusaparaadid korras. Ühel katsel selgus, et 350 tulekustutajast ainult kaks tarvitamiskõlbulikud olid.

Mõlemad eelkirjeldatud tulikahjud olid ainult 38. ja 46. korral, seega umbes 125 kuni 165 m. kõrgusel. Kuna aga on kuni 200 m. kõrguseid pilvelõhkujaid, siis on tõenäolik, et sarnasusse kõrgusesse — pilvedesse — inimeste abi vaevalt ulatab (Oleviste kiriku torn Tallinnas on 139 m. kõrge).

Hiigla tulikahju Ameerikas.

„Tulet. Teadete“ nr. 7. (42.) avaldasime ülevaate hiigla tulikahjust Fall Rivera linnas, kus hukkus umbes 30 hoonet. Käesolevas n.-ris toome 4 pilti sellest tulikahjust.

Pilt nr. 1. Üldpilt Fall Rivera kesklinnast enne tulikahju.

Tulikahjustest põuasuvel 60 a. eest.

„Tulileiva“ söömine. — Rabade põlemise kasu ja kahju.

H. Prants.

Tänavu algasid metsapõlemised varakult — juba mais tulid esimesed sellekohased teated. Kuid kõigi kartuste vastu on suvi seni möödunud õnnelikult jahedate ja sademeterikaste ilmade tõttu. Tänavu 60 a. eest oli aga põuasuvi, millal oli rohkesti rabade ja metsade põlemisi. H. Prants jutustab lühidalt nimetatud ajast Wastseliina ümbruses.

Eriliseks põuasuve nuhtluseks on tihedad ja laialised põlemised, kuna leitsakumoolises õhkkonnas kõik on läbi ja läbi kuivanud, nii tulele õieti vastuvõtlik. Tulikahjustest hoonetes polnud kuulda, sest suvisel ajal maal õõsitel tuld sugugi üles ei võetud ning päeva ajal toiduvalmistamine sündis siis (vähemalt meie pool) tubadest väljas, pool-suvistel leasemetel — roigastest kodades või jälle eriti selleks ehitatud ulualustel.

Nõndaviisi ei tehtud tuld elumajades palju muidu, kui leivakupsetamisel. Aga selles seisiski hädahoht. Kuna kõik hooned ja õueasjad olid purukuivad, jatkus¹ pisikesest sädemest tulikahju tekitamiseks, nagu oleks see sattunud õlekuhjasse. Selletõttu tuligi õige palju tulikahjusid leivaahju kütmisel.

Püsivalt meelde on jäänud üks sarnane, mis oli otse Jakobipäeva hommikul minu isatalu lähedal naabruses „Tsirgu“ talus. Olin parajasti hommi-

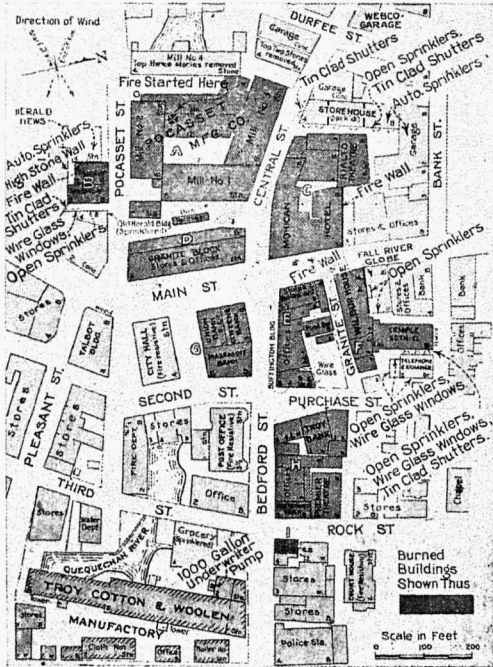

Pilt nr. 2. Sama paik, mis pildil nr. 1, kuid pärast tulikahju.

kueinel kui kokkudes nägin künka tagant üles kerkivat paksu suitsusammast ja varsti tulid nähtavale ka tuleleegid. Pistisin karjuma: „Tsirgu maja palas,“ mille järele ema kiirelt appi jooksis — muu rahvas oli heinamaal, nagu mujalgi taludes ja nii ei saanud ilmuda tulikahjule muud kui mõned naised, kes kõigi kustutusabinõude puudusel ka muud ei saanud teha, kui käsa ringutada. Ränge kuumuse tõttu seisiski maja mõne minuti kestel lausa leekides. Tuli hakkas ka teiste hoonete külge ning varsti oli kogu talu ühine tulemeri, mille ligidalegi ei tohtinud minna, mingist majaasjade päästmisest ei võinud juttugi olla — kõik sai tuhaks; alles jäi ainult kari, kes oli karjamaal. Kodu leiba küpsetama jäänud perenaine jäi uimaselt lamama põllupeenrale. Mil moel tuli võis lahti pääseda, ei suutnud ta aimata, igatahes mõnest leivaahjust tulnud sädemest. Kui pererahvas õhtul heinamaalt koju tuli ning leidis oma maja kohalt alles kuuma tuhahunniku ja kokkuvarisenud ahju, oli ta esiti otsekui rabatud. Kui naabrid kaastundlikult peremehele püüdsid mõnd troostisõna öelda, ärkas ta nagu unest ja lausus siis võllanalja tehes: „Noh, olgu mis on, kõigest mu majavarandusest on ometi midagi alles jäänud:

ahju täis leibasid, mille pärast kogu talu hukka sai. Võtame ometi need veel välja!“ Ästus siis mees ahjuvarreme juure, tõukas konksuga kivid eemale ning leidiski kivide all mõned leivapätsid, mis olid küll väliselt õieti kõrbenud, aga neid suure vaevaga katki murdes leidis sisemuses ometi veel söödavat sisu. Mees hammustas ise mõne suutäie ja jagas siis, et oma meelt vähegi lahendada, enda „tulileivast“ osakesi ka ligiolevale külarahvale, minagi sain palukese pihku. Peremees õhutas: „Eks maitske ometi leiba, milleks kogu talu on läinud,“ kuna endal pisarad silmist veeresid.

Kus põlema läinud maja juhtus olema suuremas külas (kõnesolev „Tsirgu“ talu seisis teistest eemal), hakatas põlemäläinud maja teadagi kogu küla hooned tulesse. Tuletõrjumisest ei saanud tol ajal olla õieti juttu, kuna igalpool inimesed enamasti olid kodunt ära ja kuigi neid ümbruskonnast ilmus tulikahju juure, polnud palja käega midagi teha, sest tulekustutamiseabinõud puudusid maal sellel ajal täiesti, peale mõne veeämbri, millega tulikahju juures midagi teha polnud. Pootshaakisid kuuldus meie vallas olevat ainult üks, kusagil eemal külas; sealt seda kaugemale tulikahjule viia oli võimata. Rogu varanduse kaotus

Pilt nr. 3. Fall Rivera kesklinna plaan. Tumedamad kohad tulikahjust hävitatud kvartaalid. oli raske kanda, sest siin elati kehvalt, teiseks jäi tulikahju järele inimene päris paljaks — varanduse kinnitamine oli maal tundmata.

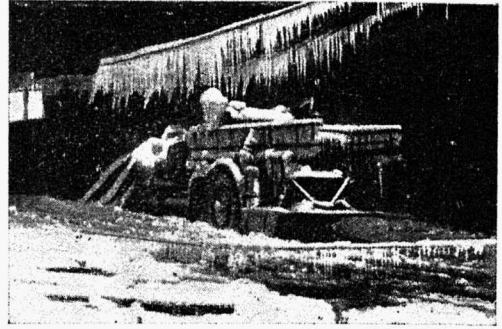
Aga igal ajal elatakse omamoodi, nii ka siis. Puudus abi- ja tasuandmine tulikahju puhkudel asus, selle asemele

Moodne Paabeli torn.

1929 a. on Barcelonas suurem näitus, mil puhul kavatsetakse näitusplatsile ehitada 400 m. kõrgune torn. Torni alusmüüri ümbermõõt on 170 m. Torn jaguneb 7 ossa: kolme alumisse ossa paigutatakse võõrastemaja, neljandasse teater, viiendasse — muuseum, kuuesse — raamatukogu, kuna seitsmes kord jääb radiojaama jaoks. Torn, mis täiesti rauast ehitatakse, kaalub 12 miljonit klgr.

Ettevaatlik.

Proua' (kes kõõgitudruku juures tuletõrjuja külas leiab): Aga Liisi, teie ütlesite enesel austaja puuduvat ja nüüd ...

Pilt nr. 4. Tugev võistlus kõva pakasega.

loomusunniliselt maksmasaanud rahva põline komme üksteise aitamiseks. Ligi-konna inimesed töid jõudu ja heldust mööda põlenutele igasugust abi, nii toiduainetes kui riiete ning tarbejärele ka majariistades ja hoonete uuestiehituses aitamine oli naabritel iseenesest mõistetav asi. Ehitusmaterjal saadi mõisast tasuta. Juurevedamine sündis talgudel või ka muidu appitulekul suuremat kulu tegemata, ning ehitustöödelgi aidati jõudumööda kaasa. Nõnda saadi tulikahju haavad aegapidi vähehaaval parandada.

Kuna otsekoheste tulikahjude toodud kahjud suurel põuasuvel 1868 a. mitte just eriliselt tunduvad polnud, jäi see suvi mälestusse laialiste ja tihedate metsade ja rabade põlemise tõttu. (Järgneb.)

Teenija: Armuline proua, see on ettevaatusest. Viimasel ajal on tulikahjud sagenenud ja sellepärast tuli see tuletõrjuja siia, et meil hädakorral abi käepärast oleks.

Ühe õnnetus, teise õnn.

Arst ja ehitusmeister lähevad maanteed mööda, kui näevad eemal külas mitu maja leekides.

„Seal saab minu jaoks tööd,“ sõnab ehitusmeister. Sealjuures komistab ta ja saab kukkudes viga.

Arst näeb seda ja ütleb: „Parem pool muna, kui tühi koor. Minule on juba praegu tööd!“

Pikse kelmusi.

Raskete äikese ilmadega kaasaskäivad õnnetused näitavad milline hiigla jõud on pilvedest tuleval piksel. Sellepärast on arusaadav inimeste kartus, kes õhuelektrist mitte midagi teades pikses näevad karistust jumala poolt. Keskajal peeti pikset kuradi leiduseks.

Kuid piksega ei käi alati õnnetused kaasas, vaid mõnikord ka „vembud,“ millistest mõned allpool jutustame.

Neli madrust olid roninud laeva peamasti tippu, kus neid piksevihm tabas. Pikse löögist surmati kaks, kellel pikne ka riided seljast ära kiskus. Teised kaks jäid ellu, kuid neil tõmmati — püksid jalast.

1896 a. juunis oli preili L. (Prantsusmaal) pikseilmaga jalutuskäigul teise külla ja hoidis vihmavarju enese kohal. Pikne lõi tema lähedale ilma kahju sünnitamata. Kui preili koju jõudis, märkas ta, et tal enam ühtegi — juuksekarva peas ei olnud. Sama lugu juhtus ka ühe meriväeleitnandiga 1812 a.

Teine kord lõi pikne korstnast sisse, viskas keedunõul kaane pealt, tõmbas uksele võtme eest. Võti leiti hiljem kapi alt.

Ka salapolitseinikuna tegutseb pikne. Ühel arstil varastati rahakott, mille ühel küljel oli terasest monogramm — kaks D. tähte risti. Varas jäi leidmata. Mõni päev hiljem kutsuti arst ühe mehe juure, keda pikne tabanud. Mees võeti riidetest lahti ja tema ihu peal leiti tätoveeritult kaks D tähte risti. Mehe taskust leiti varastatud rahakott. Elekter oli terase sulatanud, kusjuures metall oli jäljed jätnud ihu peale.

„Gazette de Santo“ teatab, et keegi täielikult halvatud on jälle terveks saanud pärast seda kui pikne teda tabas.

Böömimaal lõi pikne puusse, mille kroonis pikse eest varju otsis 174 varblast. Kõik varblased said surma.

Baieris tabas pikne üliõpilast. Pikne lõi üliõpilasele pähe ja vigastas kukla kohal peanahka umbes 5-sendil. metallraha suuruselt. Siis lõi pikne jala kanda 3 haava. Üliõpilane jäi ellu. Jalahaav paranes varsti, kuid peahaav nõudis paranemiseks hulka aega. Muidu on tervis tal korras.

Soome tuletõrjeühisuse edukast tegevusest.

Vabatahtlik tuletõrje kohaneb oludele. — Mooto pitside võidukäik. — Tuletõrjeabinõude proovimine. — Mõnda pahedest.

Soome tuletõrjeühisuse peajasjaajaja abikohtunik Leo Pesonen on ajalehe „Turun Sanomat“i esindajale annud ülevaate Soome tuletõrje praegusest olukorrast, mis meie lugejateski tohiks huvi äratada.

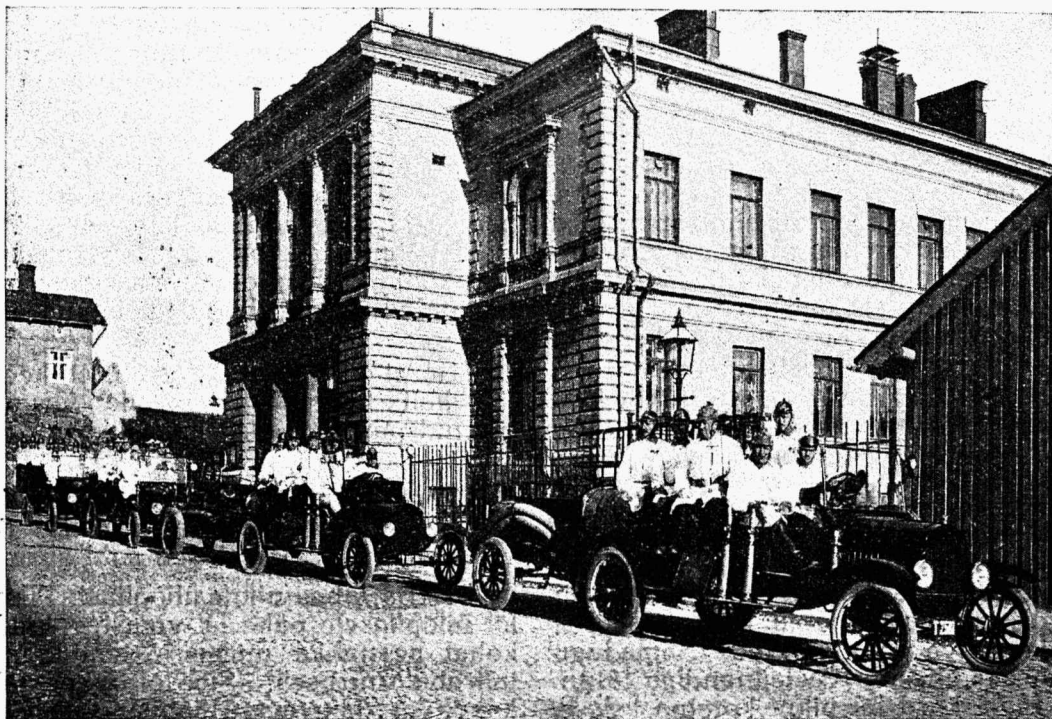
Meie tuletõrjed on praegu heas seisukorras. Palgalised tuletõrjed on meil ka vähemates linnades ja vabatahtlikud on meil omapärased, nad muretsevad ise omale varustuse, hooned jne. Vabatahtlikud on oma tegevuses väga paenduvad olnud. Kui linnas asutati palgaline tuletõrje, ei ole vabatahtlikud jäänud tegevuseta seisma, vaid on oma tegevust laiendanud väljaspoole linna piire. Nii on see Turus, Tampere, Helsingis ja terves reas teistes linnades.

Üldiseid tuletõrje koosolekuid peetakse 1888 a. peale. 1908 a. ühinesid vabatahtlikud tuletõrjed liiduks.

Tuletõrjeabinõude alal on tuletõrjed agaralt tegutsenud ja võib öelda, et 10 aasta jooksul on masinate võime kasvanud 10-kordseks. Maailmasõja päevil oli tegevus vaiksem, kuid nüüd on tehtud suuri edusamme. Veel 6—7 aasta eest oli linnades autopritts haruldus, kuid nüüd võib seda leida isegi maal mitmes kohas. Meie tuletõrjeabinõud on enamasti kodumaal valmistatud. Ka autopritsid valmistatakse kodumaal, ainult alusvankrid tellime välismaa autotehastelt.

Palosuojelusyhdistys (tuletõrjeühisus) algas tegevust 4 a. eest. Selle ühisuse asutamisea loodi keskkoh,

Turu tuletõrje 90. aastane.

Ühingu tore hoone ja autosalk. Ülevaade ühingu tegevusest ilmus „T. T.“ n.-ris 7. (42.).

mille ümber koondatud tuletõrje alaga ühenduses olevaid jõud: linnade tuletõrjetegelased, kindlustusühisuste tuletõrje-tehnikud ja vabatahtlikud tuletõrjed. Moodustati katse- ja nõuande komiteed, millistelt tuletõrjed, tehased ja asjast huvitatud võivad saada juhatast. Ühisusel on alaline büroo, kus on kaks alalist ja kümnekond mitmealalist asjatundjat-nõuandjat.

Ühisusel on oma ajakiri „Palovartija.“ Siis korraldatakse veel loenguid rahvakoolides, põllumeeste koolides, omavalitsuse tegelaste kursustel, poliitkoolis jne. Peale selle korraldatakse pealikele kursuseid, kus vähemate tuletõrjete juhid saavad ka praktilise õppuse. Kursused kavatakse muuta alaliseks kooliks.

Viimasel ajal on filmitud tuletõrjete tegevust, milline film üiritakse soovijaile. On kirjastatud mitu raamatut. Riigi sotsiaalmuuseumis on oma osakond. Viimasel ajal on valitsusasutused hakkanud tarvitama ühisuse nõuannet.

Kohe ühingu algusest peale on suurt tähelepanu pööratud tuletõrjeabinõude väärtusele. Tuletõrjed on omale ostnud väga palju alaväärtuslikku varustust. Ühisus on katseid teinud pritsidega ja nende katsete tulemuse teatavaks teinud pritsi ostjale. Sel teel on võidud muretseda häid pritse, mis küll hinnalt võivad pisut kallimad olla, kuid milliste kohta on kindlustus, et nad kriitilisel silmapilgul tarvitamiskõlbmatuks ei muutu. Paljud tuletõrjeabinõude müüjad on aru saanud sarnaste katsete tähtsusest ja tõsiasi on, et ühisuse 4 tegevusaasta jooksul on tulet.-abinõude väärtus tõusnud.

Üldiste tuletõrje koosolekutega ühtlasi on 1901 a. alates korraldatud tuletõrjeabinõude näitus. Osavõtt tänavusest näitusest on elavam. 19 esinduse poolt on välja pandud kokku 30 erisugust pritsi ja peale selle hulk muud varustust. Tänavu toimetati näitusel esitatud abinõude proovimist juba nädal enne näituse algust. Tänavu korraldati ka mootor-

pritside esimene kestva töö proov: mootorid lasti vahetpidamata 4 tundi töötada.

Eelmises kõneluses olen esitanud häid külgi, tähendas usutletav, kuid pole põhjust arvata, et halvad küljed puuduvad. Kõige pealt on tulikahjude vastu võitlemine meil vähe arenenud. Eriti on hirmuäratav tule-tõrje tehnilisest seisukohast hoonete seisukord maal. Kui siin lähemal ajal muudatust ei tule, võime peagi lehtedest lugeda samasugustest katastroofidest, nagu seda linnades on juhtunud. Tihedalt asuvaid ehitusi maal ei kaitse ei tule-tõrje ega

miski muu hävilava tule eest. On valimias ehitusseadus ja kavatsusel on palju parandusi.

Tule-tõrjeseadus on ammu päeva-korral, kuid praegu veel lõpulikult lahendamata. 1920 a. esitati kava tule-tõrjeinspektori ameti asutamiseks. Et see ettepanek poolehoidu ei leidnud, on ühisuse poolt esitatud uus kava, mille järele puhttehniliste küsimuste otsustamine jääks tule-tõrjetechnilise ametkonna kätte, kuna üldine valitsemine jääb nagu seni siseministrile ja maahärradele. Ka see ettepanek leidvat vastuseisu.

Tule-tõrje aineliselt raskes seisukorras.

Läti tule-tõrje liidu häälekandja teatab, et erakorralisel kongressil on uus liidu juhatus valitud ja selle esimeheks on saanud endise juhatuse liige G. Rudzit. Liit kannatab aineliselt, sest puuduvad sissetulekud; liikmemaks ei kata liidu juhatuse kulusid, liikmemaksu suurendada ei saa, sest liikmed vajavad ise abi ja loodavad seda liidult.

Liidu ja tema liikmete — üksikute tule-tõrjeühingute seisukorra tervendamiseks otsustati välja töötada pikem mär-gukiri, milles näidatakse tule-tõrjujate ebanormaalse seisukorra peale Lätis. Tulekustutuse asi kannatavat Lätis tule-tõrjujate õiguseeta oleku ja aineliste abinõude puudusel, millest tule-tõrjujad omal jõul kuidagi üle ei saavat. Mär-gukirja tahetakse esitada kõigile valit-suse ja omavalitsuse asutustele ning ringkondade valitsustele.

Kas kõik ikka tule-tõrjuja taskust.

Läti tule-tõrjujate häälekandjas puudutakse küsimust, mis arvatavasti ka meil valusaks kohaks on. Kes peab kulu kandma vabatahtliku tule-tõrje riistade korrashoius ning tule-tõrje tegevusest tekkivate väljaminekute suhtes? Jõutakse otsusele, et tule-tõrjujatelt isiklikult seda ei või nõuda. Küllalt, et nad oma aega kulutavad ja enese elu tulevastu võitlemisel hädaohtu viivad. Ainelist abi peaksid andma omavalitsused ja riik. Sest selge on, et kui poleks vabatahtlikke tule-tõrjujaid, siis omavalitsused oleks

sunnitud üleval pidama suuremaid alalisi tule-tõrje komandosid, mis väga koormaks omavalitsuste eelarveid. Nüüd aga olevat isegi sarnane ebasoovitav nähtus, et tule-tõrjuja pidavat maksma 10 santiimi kui ta telefoni kaudu teateid küsib tulikahju kohta, või ta pidavat maksma 8 latti aastas. Nii siis: vii oma tervis või isegi elu hädaohtu, et hoida ära suurt kahju üldsusele tulemast, ning maksa selle juures omast taskust juure, et kiiremini õnnetuse kohale jõuda. Leht arvab, et niisugune eba-loomulik nähtus kiires korras muuta tulevat.

Rongikäik 60.000 osavõtjaga.

Tschehlased on kirglikud organisaa-torid ja nende pealinn Praha on saanud iga-aastaste kongresside ning üle-maaliste kogumiste keskkohaks. Kuul-sad on sadatuhandatesse ulatava osa-võtjate arvuga sookolite kogumised ning neil juhudel toimepandavad rahvuslikud mängud või vabaõhuetendused. Täna-vuaasta juulis üllatasid prahalasi tule-tõrjujad oma 60.000-liikmelise kongres-siga, Tule-tõrje kongressi puhul korral-dati rongikäike ja demonstratsioone tule-tõrje tegevusest.

Tule-tõrje asi on inimarmastuse ja enese ning ligemise hüve alalhoiu tun-gist juhitud, seepärast ei saa selles olla vahetegemisi klassi alusel, vaid seal valitseb vendluse tunne. Seepärast eba-õnnestus kommunistide katse kongressi

ajal Prahast n. n. „punast päeva“ korraldada tuletõrjajate võimsate isamaaliste tunnete avalduste mõjul. Kongressist võtsid paljude ja kaugete maade tuletõrjajate ühingu teadlikud osa.

Suurejooneline tuletõrje võistlus.

Septembri algupäevadel korraldab Itaalia tuletõrjeliit Turinis tuletõrjeabinõude näituse ja tuletõrje-kongressi. Sellele ettevõttele oodatakse osavõtjaid kõigilt rahvustelt (ka Eesti liidule on sellekohane kutse saadetud). Samal ajal korraldatakse ka üksikute maade tuletõrje organisatsioonide võistlus. Turini staadionile ehitatakse praegu mitmesugustest materjalitest maju. Kongressi kõigi liikmete juuresolekul süüdatakse need hooned põlema ja antakse võistlusele tulnud tuletõrjerühmadele sellega võimalus demonstreerida oma osavust kustutus- ja päästetöös.

Samal ajal kavatakse ühiselt arutusele võtta maailmasõja tõttu osaliselt lagunema hakkanud rahvusvahelise läbikäimise korraldamist üksikute tuletõrjete vahel, rahvusvahelist tuletõrjete ühinemise (nõndanimetatud tuletõrje internatsionali) korraldamist.

Milline tähtsus sellele kongressile antakse, näitab juba see, et kongressi ajaks Euroopasse tuleb ka New-Yorgi tuletõrje ülem John Keulon. Ka välismaa ajalehed kriipsutavad alla Turini kongressi tähtsust.

Rahvusvaheline tuletõrje nõukogu

astub uuesti tegevusse.

Maailmasõja tõttu katkestas tegevuse rahvusvaheline tuletõrje nõukogu. Prahast juuli algul peetud tuletõrje kongressil tunnistati tarvilikuks uuendada nõukogu ja nõukogu esimene koosolek pidada tuleval aastal Pariisis.

Leidusi tuletõrje alal.

Saksa patendiameti andmete järele on läinud aastalt esitatud 245 uut leidust tuletõrje ja pääste - alal (1926 a. 253 leidust). Mustreid esitati 203 (eelmisel 192).

Liidu liigeteks

astunud Viru-Nigula ja Krjakovivabahtlikku tuletõrje ühingu.

Juhatuse järgmine koosolek on 14. septembril.

Eksitavad trükivead.

Meie ajakirja nr. 6. on öeldud, et Breslausse tuletõrjepäevale sõidab Tartust A. Lätt, peab olema Linnas; nr. 7. on tähendatud Breslausse sõitjate nimekirjas A. Jürgens, kuid peab olema A. Punga.

Tähtsamaid kirjutusi „Tuletõrje Teadetes“ 1928 a.

- Nr. 1. Tuletõrje valmisoleku proovimisest. Küttekolded ehitatagu korralikult. Tuletõrjepäeva korjanduse aruanne.
- Nr. 2. Kümne aasta eest. Tuletõrje Eesti iseseisvuse ajal, Tuletõrje tegevus 1927 a. Tuletõrjeabinõude asukohtade võrk. Vabatahtlik tulekaitsemaks Ameerikas. Tulikahjud Eestis 1927 a.
- Nr. 3. Tulekaitse korraldusest kinodes. Tulekaitse Rootsisis 17 sajandil. Liidu põhikirj. Milline tuletõrje on parim. Kustutatud tuli (jutt).
- Nr. 4. Kohalikkude kindlustusseltside ülesanded tuletõrje alal. Tuletõrjeliidu 1927 a. tegevuse ülevaade ja aruanded ning 1928 a. eelarve. Mundrite ühtlustamise kava. Liidu poolt antavatest märkidest.
- Nr. 5. Liidu peakoosoleku puhul. A. Pirkker 35 a. tuletõrjes. Tulekaitsest metsas. Katusepapi tulekindlusest. Esimene tuletõrjerong. Tulekaitse Rootsisis 17. sajandil (lõpp). Suvised seklused (jutt). Rev.-kom. otsus liidu aruande kohta ja juhatuseseletus.
- Nr. 6. Igasse valdõ tuletõrje. Laiuse tuletõrje 25. hällipäev. Rehtede põlemise „hooaja“ eel. Välgutulikahjude tunnusmärkidest. Häireaparaat Tyfon. Normaali-põhikirja kava.
- Nr. 7. Tuletõrjepäeva edukaks kordaminekuks. 22.000 tuletõrjuja pidupäevadest. Märkuseid Saksa tuletõrjepäevalt. Hiigla tulikahju Ameerikas. Turu tuletõrje 90 a. Soome tuletõrje 13. üldkoosolek. Liidu juhatusese teadaanded. Peale selle on igas n-ris hoolsusmärgi saajate nimekirj, sise- ja välismaa kroonika, pildid jne.

Liidu laos on saadaval:

K. ROSENBAUERI

väiksem mootorprits 12 hob.-jõulise mootoriga.
Kaalub 100 klgr. (6 pd.) Hind 2200 kr.

Suurem mootorprits 16 hob.-jõulise mootoriga.
Kaalub 130 klgr. (umb. 8 pd.) H. 2900 kr.

ja

„VIKTORIA“, „REKORD“,
MEYER-HAGEN ja MAGIRUSE
mootorpritsid.

Töötamise jõud on kõigil peaaegu ühtlane, ainult Rosenbaueri ja „Viktoria“ pritsid on kaalult kergemad ja hinnalt odavamad. Teised on raskemad ja kallimad umbes 500 — 600 krooni tüki pealt.

Näha võib kõiki neid pritse Liidu laos
Tallinnas, Pikk tän. 43.
Telefon 5-79.

Hinnakiri

Üleriiklise tuletõrjeliidu laos olevate tuletõrjeabinõude kohta.

Lao asukoht: Tallinnas, Pikk t. 43. Telefoni nr. 5-79.

N I M E T U S	Hind kr.	N I M E T U S	Hind kr.
Adjutandi-paelad, suured . . . tk.	11.—	Signaal-pasunad, suured . . . tk.	5.25
Faklid, petroleumi, vasest . . . "	5.50	" " mitmes suuruses	1.—, 1.50, 180, 4.50
Haakredel . . . "	53.—	" " 180/mm. 2 hääli . . . "	5.—
Hüdropult vasest . . . "	25.—33.—	Suitsumaskid ühes käsna . . . "	4.—, 7.—, 34.—
Isoleer-tangid . . . "	2.50	Tulekahju teatamiskoha sildid . . . "	1.50
Karabiiner suur . . . "	4.25	Turva puits Nr. 4 (hüdropult) . . . "	38.—
" keskmine . . . "	2.50 ja 3.75	Tärnid, pagunid, suured, kullat. . . "	—50
" väike . . . "	—90	" väikesed, hõbet. . . "	—35
Kargupriit imev-voolikuga . . . "	60.—	" jaoskonna I, V, R. W. . . "	—28
" imev-voolikuga . . . "	75.—	Auto-märgid . . . "	—60
Kiivrid meeskonnale . . . "	8.50—13.—	Tõrvikud . . . "	—85
" ronijatele . . . "	12.75	Veetorujuhe 2" vindiga ehk Storz . . . "	15.—20.—
" ülematele . . . "	17.—	" 2 1/2" Storz . . . "	20.—
" peamehele . . . "	18.—	Voolikud-spiraali 1 1/2" . . . meeter	6.50
Kiivri embleem . . . "	2.—	" " 1 3/4" . . . "	7.50
" roset . . . "	—50	" " 2" . . . "	8.—
Kirves, paraadi . . . "	20.—25.—	" " 2 1/4" . . . "	9.—
" töömehe, varreta . . . "	3.50	" " 2 1/2" . . . "	10.—12.—
" " varrega ja vask- rõngaga . . . "	8.—10.—	" " 3" . . . "	15.—
Kirve-tupp nahast . . . "	2.25	" " 3 1/2" . . . "	18.—
" vask . . . "	4.—	" väljaviske . . . "	
Kukla-kaitse . . . "	2.25	" 1 1/4" tolli . . . "	1.35
Kummirõngad 2" . . . "	—20	" 1 1/2" " . . . "	1.60
" 2 1/2" . . . "	—25	" 1 3/4" " . . . "	1.75
" 3" . . . "	—55	" 2" " kuni 12 atm. . . "	1.90
Käesidemed juhatusel liikmetele . . . "	20.—22.—	" 2 1/4" " 25 atm. . . "	2.10
Lipuvarda kullatud otsad . . . "	20.—25.—	" 2 1/2" " . . . "	2.40
Mundri-nõõbid suured — kullatud . . . "	—10	" 2 1/2" " . . . "	2.50
" — kuldamata . . . "	—8	" 2 3/4" " kuni 25 atm. . . "	2.75
" väiksed — kullatud . . . "	—8	" 3" . . . "	3.00
Rinnamärgid väiksed, kuld ja hõbe . . . "	—75	Vooliku parand. nõõbid, vasest tk.	—30
Liidu-märgid, hõbetatud . . . "		" riie meeter	1.50
" juhatusel liikmetele . . . "	1.50	" lappimise klambrid 1 3/4" tk.	1.—
" brõnks, lihtliikmetele . . . "	1.50	" " 2" " . . . "	1.10
Teenistus-märgid, kõik aastad . . . "	1.50	" " 2 1/2" " . . . "	1.25
Hoolsus-märgid, I klassi rist . . . "	5.50	Vööd meeskonnale . . . tk.	4.25
" II hõbe . . . "	3.50	" " vöödriga . . . tk.	6.—
" III . . . "	2.50	" vöötri ja rõngaga . . . tk.	10.—
Medal, hõbe . . . "	2.50	Vöö-riie . . . meeter	1.50
" kuld . . . "	2.75	Vöö-rõngad vask . . . tk.	4.—
Müts-märgid, kullatud . . . "	—40	Ambrie-pildanist . . . "	3.25
Nao-kaitse . . . "	2.—	Ühendajad vindiga 1 1/2" . . . "	7.50
Nõõbid ronijatele . . . "	8.50	" " 2" . . . "	8.—
Nõõmedel 6 sulda . . . "	55.—	" " 2" Storz . . . "	8.—
Poorshaagid . . . "	240	" " 2 1/2" . . . "	15.—
Redelid 9-targuise . . . "	650-180, 75	" " 3" . . . "	19.—

Ostu juures tuleb etteandata seltsi poolt väljaantud võtust, sest laost võõrastele ei müüda.